

غلامرضا موثقی

مدیرعامل صندوق هنر در گفت و گوبا «ایران»

از راه اندازی معاونت اقتصاد فرهنگ و هنر در صندوق هنر خبر داد

فعالیت اقتصادی هنر به جای حمایت مالی

مریم سادات گوشه | خیرنگار

چند روزی است که به صندوق اعتباری هنر آمده و در کسوت مدیریت سکان هدایت این صندوق را بر عهده گرفته است. معتقد است به خاطر سوابق و تخصصی که در حوزه اقتصاد دارد به این سمت منصوب شده است. گفت وگویی حاضر با سید مجید پوراحمدی مشاور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و مدیرعامل صندوق اعتباری است که در آن برنامه ها و سیاستگذاری های جدید وزارتخانه مذکور و همچنین مشکلات بیمه هنرمندان، عضویت هنرمندان در صندوق و نیز مباحث مرتبط با هنرکارت و معاونت جدید اقتصاد فرهنگ و هنر بررسی شد که باهم می خوانیم.

■ گفت وگورا با این سؤال شروع می کنیم که به عنوان مدیرعامل جدید صندوق هنر در دولت سیزدهم چه برنامه ها و سیاستگذاری هایی دارید؟

حمایت و تکریم از جامعه هنرمندان وظیفه ای بوده که از ابتدا بر عهده صندوق هنر بوده است. برای همین در ابتدا شناسایی هنرمندان اتفاق افتاد. از روزنامه نگاران و نویسندگان گرفته تا جامعه هنری که در اقصی نقاط کشور فعالیت می کنند. مرحله شناسایی و عضوگیری در طول سال های گذشته انجام شده و متناسب با آن خدماتی هم ارائه شده است. جامعه فرهنگی و هنری به خاطر نوع کارشان شاید از خیلی امکانات و حمایتی که در بسیاری از سازمان ها هست، برخوردار نباشند. بنابراین توجه به معاش و نیازهای این جامعه از اهمیت خاصی برخوردار است. در طول سال های گذشته قطعاً اقدامات بسیار خوب و زیربنایی شکل گرفته که منجر به یکسری حمایت ها مثل بیمه تأمین اجتماعی، بیمه تکمیلی و پرداخت های بلاعوض و یکسری تسهیلات شده است. این روند جاری است و طبیعتاً ادامه پیدا می کند. اما باید در سطح بالاتری ادامه یابد تا بتواند جامعه هدف را به صورت کامل پوشش دهد. از طرفی روحیات و شخصیت آقای رئیسی، رئیس جمهوری محترم و نیز رویکردشان از همان ابتدا، فصل جدیدی را نوید می دهد. ایشان در همه مباحث و شعارهایی که داشتند توجه به این بخش و نگاه دقیق به این موضوع مورد نظرشان بود. بالطبع انتخاب وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با همین نگاه اتفاق افتاد و دکتر اسماعیلی به عنوان وزیر ارشاد انتخاب شدند. مقام عالی وزارت از جمله برنامه های اصلی که در مسیر رأی اعتماد اعلام کرده بودند، این موضوع بود که در گام اول به نیازها و دغدغه هایی که برای جامعه فرهنگی هنری وجود دارد به صورت ویژه تر و با یک نگاه جدید و دقیق تر توجه شود و بر این اساس اقدامات فوری و میان مدت و بلندمدت انجام دهیم.

مهم ترین اقدام فوری موضوع واکسیناسیون بود که بسرعت با دستور وزیر محترم عملیاتی شد و در پیگیری های بعدی که انجام شد، تمامی سنین مشمول واکسیناسیون شدند که الان هم در حال انجام است. در مرحله بعدی موضوع رفع نیازها

که ما هم اعضای صندوق را پالایش کنیم. ورود هنرمندان به صندوق به گونه ای باید باشد که به صورت کلی تحت تعریف هنرمند باشند و صنوف مختلف و سیستم وزارت آنها را بپذیرد. ■ به نظر می رسد سیستم شناسایی هنرمندان از سوی سازمان ها و اصناف تابعه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی باید اصلاح شود، چون برخی هنرمندان را به عنوان هنرمند نپذیرفته اند.

بله قطعاً. جامعه هدف ما تمامی هنرمندان کشور است. بخصوص مناطق محروم و دورافتاده کشور. این عزیزان وقتی می خواهند در این فرایند قرار بگیرند بعضاً هزینه هایی برایشان ایجاد می شود ما دنبال فرایندی هستیم که این هزینه ها به حداقل برسد. اما در عین حال هم تأییدیه های مورد اعتبار برای این افراد ایجاد شود. ما صندوق خدمت رسان هستیم. افرادی که به ما معرفی می شوند و می خواهند عضو جدید شوند بالاخره باید طی فرمول و فرایندی مشخص شود که دارای مشخصه های هنرمند هستند. برای همین روی این موضوع باید کار شود تا با توجه به منابع محدودی که در اختیار داریم بتوانیم به همه افراد خدمت رسانی کنیم. باید فرایند عضوگیری اصلاح شود تا همه هنرمندانی که در اقصی نقاط کشور هستند، بتوانند در صندوق عضو شوند و جامعه هنرمند با شناسنامه دقیقی باشند. بنابراین آیین نامه ها و مسیریها و دستورالعمل ها بازنگری می شود تا آن شاءالله همه افرادی که به عنوان هنرمند و افراد فرهنگی کشور هستند این مسیر را براحتی سیر کنند و عضو صندوق شوند.

■ درباره عضویت اهالی فرهنگ و هنر صحبت کردید. اکنون یکسری از اهالی فرهنگ و هنر و روزنامه نگاران می خواهند عضو صندوق شوند اما این امکان میسر نیست. از طرفی حتی در دوره ای برخی از هنرمندان که افراد زحمت کشی هستند و در هیچ سازمان و صنفی عضو نبودند و یا حتی از سوی سازمان سینمایی به رسمیت شناخته نشدند یا اصناف دیگر، نتوانستند از خدمات بیمه درمانی صندوق استفاده کنند. در حقیقت با موانع تأیید از سوی اصناف و سازمان های تابعه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مواجه شدند، آیا در نظر دارید که راه این هنرمندان باز شود و آنها هم بتوانند عضو صندوق هنر شوند؟

بله. این موضوع یکی از موارد اصلی است که من به آن ورود کردم. اکنون ۸۵ هزار نفر عضو صندوق هنر هستند و از دی ماه سال گذشته بنا به تصمیماتی که بوده روند عضوگیری متوقف شده است که که دلایل خاصی هم داشته و باید پالایش اعضای صندوق اتفاق می افتاد. بعضی دوستان معتقد بودند تعداد افرادی که وارد شده اند یک جامعه کاملی است از صنوف مختلف. به این دلیل به این جمع بندی رسیدند که متوقف شود. یکی از برنامه های اصلی ما بحث بازشدن فرایند عضوگیری است که از ابتدای آبان ماه امسال انجام خواهد شد. این فاصله یک ماهه که زمان گذاشتم تا شروع شود به این دلیل است که همکارانم بتوانند فرایند عضوگیری را کامل کنند. به گونه ای

با توجه به نگاه خاص رئیس جمهوری محترم به این بخش و پیگیری ویژه وزیر فرهنگ تحت عنوان یک بسته حمایتی تخصیص منابع جدید برای انجام حمایت ها و تکریم کاملتر از جامعه هنر انجام خواهد شد. یکی از مهم ترین دغدغه های جامعه فرهنگی هنری و اعضای صندوق بحث بیمه تأمین اجتماعی و بیمه تکمیلی است. حدود ۴۰ هزار نفر از اعضا، بیمه تأمین اجتماعی از طرف صندوق هستند و بیش از ۳۰ هزار نفر هم بیمه تکمیلی شان توسط صندوق انجام می شود. با توجه به منابع جدیدی که در راه است، افزایش بیمه شدن ها را دنبال می کنیم. برنامه ما این است که ۱۰ هزار نفر دیگر و حتی تعداد بالاتری به بیمه شدن گان تأمین اجتماعی اضافه کنیم.

■ هنرمندان دغدغه بیمه دارند و این مدت برای رفع این مشکل کارهایی انجام شده است اما شما در خصوص ارائه بیمه تکمیلی بهتر به هنرمندان چه اقداماتی انجام خواهید داد؟

بیمه تکمیلی موضوع مهمی است. زمانی من وارد صندوق هنر شدم که وقت چندانی برای تصمیم گیری نبود. اگر فرصت بیشتری داشتم قطعاً کار اساسی در این حیطه انجام می داد. اما این نوید را می دهم که در سال آینده حتماً یک کار اساسی در مورد بیمه هنرمندان انجام خواهد داد. امسال هم البته ورود کردم و جلسات و مذاکرات متعدد گذاشتم. مسیری در این صندوق تحت عنوان سامانه بیمانو از سال های گذشته اتفاق افتاده که از جهاتی بودن آن برای صندوق اهمیت دارد ولی از جهاتی هم بعضی بیمه های بزرگ این فرایند و مسیر را نمی پذیرفتند. این باعث شد که محدودیت بالایی برای مذاکراتمان ایجاد شد. برای سال آینده برنامه هایی داریم تا مجوزی بگیریم که همه اعضا بتوانند از طریق صندوق داخلی، بیمه شوند یا با بیمه هایی که خدمات وسیع آنلاین و کاملی دارند قرارداد ببندیم. هر چند که بر اساس قوانین پیش رو از چند ماه آینده هم بیمه ها به صورت آنلاین خواهند شد. با توجه به اعتراضاتی که هنرمندان در گذشته نسبت به بیمه داشتند، با بررسی های جدید بیمه سال گذشته را عوض کردیم و در خدمت بیمه گر جدیدی بیمه ها را عوض کردیم و بعضی محدودیت شدید زمان و بعضی الزاماتی که بود، نتوانستیم این مساله را کامل حل کنیم اما در همین دو سه روز توانستیم بیمه گر را عوض کنیم و نیز با اینکه هزینه های بیمه گر نسبت به تعرفه های خدمات سال گذشته بیش از ۶۰ درصد در همه بیمه ها افزایش یافته بود، اما میزان سهم هنرمندان را افزایش دادیم. برنامه خاصی هم در حوزه ایجاد درآمدهای پایدار در حوزه اقتصاد فرهنگ و هنر داریم و برای این کار بیمه

در طول سال های گذشته قطعاً اقدامات بسیار

خوب و زیر بنایی شکل گرفته که منجر به یکسری

حمایت ها مثل بیمه تأمین اجتماعی، بیمه تکمیلی و پرداخت های بلاعوض و یکسری تسهیلات شده است.

این روند جاری است و طبیعتاً ادامه پیدا می کند. اما

باید در سطح بالاتری ادامه یابد

تجارت نور را در نظر گرفتیم.

■ بحث اقتصاد فرهنگ و هنر را پیش کشیدید چطور می خواهید ساختار فرهنگی کشور را تقویت کنید؟ هر چقدر هنرمندان بتوانند در حوزه اقتصاد فرهنگ و هنر فعالیت کنند و این حوزه را رونق دهند، کمتر به حمایت احتیاج پیدا می کنند و خودشان به عنوان فعال عرصه اقتصادی عمل خواهند کرد.

اقتصاد فرهنگ و هنر در این شرایط خاصی که کشور درگیر آن است، قطعاً از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است. یکی از جاهای اساسی که در این زمینه می تواند کمک کند، صندوق اعتباری هنر است. اگر اعضای ما به آن میزبان توانمندی بالا برسند دیگر نیازی به حمایت های بسته ای نیست و این بهترین اقدام است. خود هنرمند آنقدر به توانمندی از فعالیت خود برسد، تا درآمدش کفاف تمام نیازهایش را بدهد. ما باید با هنرمندانمان به گونه ای همکاری کنیم تا به آن نقطه برسیم. در صندوق دو تا تعریف را دنبال می کنیم یکی بخش بال اقتصادی صندوق است که خود صندوق به آن میزبان توان اقتصادی برسد تا بتواند بر پایه درآمدهای پایدار خود برنامه هایش را جلو ببرد. در این زمینه دو شرکت در حال فعالیتند. که می خواهیم آنها را با روش های اقتصادی جدید تقویت کنیم. شاید انتخاب من توسط آقای وزیر در این مسند به خاطر تجربیات و تخصص در حوزه اقتصاد بوده است. در این شرایطی که دولت محدودیت منابع دارد ما منابع پایدار را برای صندوق ایجاد کنیم. بخش دوم در حوزه اقتصاد فرهنگ و هنر فرصت هایی را ایجاد کنیم تا جامعه هنرمندان بتوانند بر پایه آن محصولاتشان را در سطح داخلی و بین المللی به فروش برسانند. وقتی در هر کشوری حمایت از هنرمندان در اولویت باشد در عرصه بین المللی هم بازتاب و نماد بالاتری خواهد داشت. در ابتدا من معاونت اقتصاد فرهنگ را در صندوق هنر راه اندازی کردم. با دعوت از گالری دارها و صاحبان

ایده در این زمینه و طراحی مسیری

که بتوانیم به صورت بازارهای خرید و فروش مجازی و استفاده از ظرفیت های بین المللی، راینزان فرهنگی و حامیان بزرگ اقتصادی که صاحبان صنایع هستند، وارد این مسیر شوند. یا به گونه ای می توان فضا را در دولت ایجاد کرد تا اگر تقدیر و تشکری می خواهد بشود از طریق خرید آثار فرهنگی و هنری باشد.

■ یعنی قانون صرف بودجه یک درصدی سازمان ها و نهادهای دولتی در جهت خرید آثار هنرمندان را که اکنون سال هاست به محاق فراموشی سپرده شده رعایت نمی شود، می خواهید احیا کنید؟

به گونه ای که با قوانین ما همخوانی داشته باشد، جزو اولویت های ماست. ما به عنوان دولت موظفیم بستری را فراهم کنیم تا آثار هنرمندان خریداری شود و فقط هم خریدار دولت نباشد. بازاری ایجاد شود تا خرید و فروش اتفاق بیفتد. کارهایی انجام می شود ولی وقتی فعالان حوزه فرهنگ و هنر نمی بینند یعنی کار بسیار پایین یا ضعیف انجام می شود. و باید به صورت وسیع تری اتفاق بیفتد. از این جهت ساختار را تغییر می دهیم.

■ معاونت اقتصاد فرهنگ و هنر چه کاری به طور مشخص انجام خواهد داد؟

راه اندازی بازار خرید و فروش آثار فرهنگی و هنری به صورت مجازی و با طراحی اپلیکیشن هایی که به صورت فرایند عملیاتی اقتصادی عمل می کند آن را تدوین و سیاستگذاری کنیم و نیز کار کمک وزارت امور خارجه و سفرای کشورهای دیگر و نیز راینزان فرهنگی برای عرضه محصولات فرهنگی زمینه سازی شود.

■ سهم هنرمندان شهرستان و مناطق محروم در این بین چقدر است؟ انتهایی که مجبورند هزینه بسیاری بپردازند تا بتوانند در شهرهای بزرگی مثل تهران آثارشان را به نمایش و فروش بگذارند.

کار خوبی را صندوق در سنوات مختلف با رفتن به سفرهای استانی با هدف شناسایی و عضوگیری برای صندوق انجام دادند. بخش اعظمی از

اعضای صندوق یعنی بالای ۷۰ درصد از اعضا از استان ها و شهرستان ها و حتی روستاها هستند. فرصتی در اختیار ما قرار داده در صندوق، بانک اطلاعات جامع از همه ویژگی های هنرمندان داشته باشیم. یکی از شرکت های زیر مجموعه ما ایجاد بازار خرید و فروش محصولات فرهنگی هنری است که با این ایده طراحی شده است که برای هر هنرمند غرفه ای را در سامانه طراحی کرده تا محصولاتشان را در آن به نمایش بگذارند و افرادی هم آن را می خرند. مهم تر از آن تفاهمنامه ای است که با بانک رسالت در حال نهایی کردن هستیم که در هفته آینده مدل اجرایی آن نهایی می شود. بانک رسالت یکی از مؤسساتی است که نقش مهمی در حوزه مسائل اجتماعی ایفا می کند و شعار اصلیشان در همین زمینه است. بحث توانمندسازی و ایجاد اشتغال های خانگی. تفاهم ما با دو هدف است یکی بحث تسهیلات ارزان قیمت به هنرمندان است و تا کمتر از یک ماه آینده آغاز خواهد شد. بین ۶۰ تا ۱۰۰ میلیون تومان با اقساط یک تا سه سال و نرخ کارمزد دو درصد و از همه مهم تر برای حفظ کرامت اعضا حداقل ضمانت را در نظر گرفتیم. بالاترین حدش این است که سفته گرفته شود و تا هفته آینده نهایی می شود و تا ماه آینده عملیاتی خواهد شد.

بانک رسالت سال هاست در بحث هسته های کار آفرینی کار می کند. به این سمت می رویم تا کل اعضای صندوق را وارد هسته هایی تحت عنوان هسته های کار آفرینی هنر کنیم. تا بازار خرید و فروش به شکل کامل در آن شکل بگیرد. هنرمند هسته مرکزی می شود و در سامانه که بعداً نامش را اعلام می کنیم، محصولاتشان را عرضه می کنند و عمده فعالیت در خانه انجام می شود.

■ برخی از هنرمندان اما معتقدند که نیاز به کارهای حقیقی برای عرضه آثارشان دارند. مثلاً هنرمندان شهرستانی معتقدند با ایجاد یک جمعه بازار در شهرشان هم مردم دوباره با خرید آثار هنری مأنوس می شوند وهم هنرمندان فضایی برای فروش آثارشان دارند. آیا درباره فضای حقیقی هم فکری کرده اید؟

این تحولات اخیر در دوره کرونا به همه نشان داد که دنیای کسب و کار در حال تغییر است و قطعاً بیشترین درآمدها در فضای مجازی بوده و بیشترین رونق را در همین دوره کرونا داشته اند. این حرکت از سمت نگاه اقتصاد سنتی به جدید است. هرچند که ایجاد مکان فرهنگی هم جزو برنامه های وزارت فرهنگ است اما وقتی هنرمند می تواند محصولش را با قیمت بهتر و حجم بیشتر در فضای مجازی و به صورت بین المللی بفروشد قطعاً باید به هنرمندان هم آموزش دهیم تا بدانند که درآمد اصلی در همان فضای مجازی است تا در یک جای خاصی و به صورت محدودی آثارشان را بفروشند.

■ به عنوان سؤال آخر چه حمایت های دیگری از هنرمندان در نظر دارید انجام دهید؟

ما تکلیفی را اخیراً دنبال می کنیم و صندوق دبیرخانه بیمه بیکاری هنرمندان شده است و در قانون شامل مجموعه وزارت ارشاد و هنرمندان، وزارت گردشگری و میراث فرهنگی و صداوسیما و سازمان تبلیغات است. قرار است شورایی در روزهای آینده تشکیل شود و صندوق هم دبیر شورا است و بر اساس آن شورا آیین نامه و دستورالعمل هایی شکل بگیرد. دنبال جذب منابعی هستیم. در قانون ۳۵۰ میلیارد تومان پیش بینی شده است که البته ۱۰۰ میلیارد از جذب شده و راه اندازی شده و باید بر اساس شیوه نامه توزیع کنیم. ان شاءالله اعضای شورا در جلساتی آیین نامه را تدوین خواهند کرد و این مساله ظرف شش ماه آینده انجام خواهد شد. در بحث کار آفرینی هم توافقمه ای با صندوق کار آفرینی امید انجام می دهیم و سقف تسهیلات آینده توافقمه آن را به امضا خواهد رسید و از آثار حمایت خواهیم کرد. در بخش مستمری بگیران هم ۲۷۰۰ نفر هستند که می خواهیم تا ۳۵۰۰ نفر افزایش دهیم تا به کسانی که از کار افتادگی دارند بتوانیم ماهانه ۴۰۰ هزار تومان پرداخت کنیم. امیدوارم روزی هرکس که صندوق محل فعالیت اقتصاد هنر هنرمندان باشد تا محل حمایت های مالی و بخش های حمایتی معیشتی به حداقل برسد و هنرمندان به توانمندی های بالایی برسند و بیشتر برنامه ها بر اساس بازار بزرگ اقتصادی باشد.

■ یکی از کارهای خوبی که صندوق هنر در دوره کرونا انجام داد

صدور هنرکارت و واریز مبلغی برای اعضای صندوق بود. آیا در نظر دارید که این رویه ادامه یابد؟

بله صدرصد. هنرکارت و بحث پرداخت کمک های بلاعوض پایین ترین سطح خدمت هنرکارت است. هنرکارت بستر بزرگ ارائه خدمت است. هنرمندان دارای یک هویت مشخص و فصل مشترکی به نام هنر کارت هستند. این کار خوبی بوده و ما آن را ادامه می دهیم و از قابلیت های جدید آن رونمایی خواهیم کرد.

■ یعنی می خواهید آن را ارتقا دهید؟

بله صدر صد. این یک فرصتی است که همه خدمات رسانی ما می تواند از بستر هنرکارت باشد. بسیاری از خدماتی که به هنر کارت وصل می شود از جمله خدمات توافقمه با جاهای مختلف مثل فروشگاه های بزرگ با تخفیف های ویژه یا مراکز اقامتی بزرگ که ان شاءالله توافقمه اش در هفته آینده به امضا می رسد. مثلاً ۶۰ درصد تخفیف استفاده از مراکز اقامتی در نظر گرفته می شود. حتی استفاده از سینماها و مراکز تفریحی یا فروشگاه های مواد غذایی. یا با وزارت امور خارجه توافق داشته باشیم تا کسانی که دارای هنرکارت هستند در سفرهای بین المللی از این کارت ها استفاده کنند و در مراکز بین المللی از تخفیفات خاص استفاده کنند. همه در این بستر است. قطعاً در گام بلندتر در سال آینده زیرساخت هایشان را فراهم می کنیم تا خود هنرمندان را در هنرکارت شریک کنیم. سهام شرکت هنرکارت می تواند در آینده به عنوان شرکت قوی مطرح باشد و هنرمندان می توانند به عنوان سهامدار این شرکت باشند و از در آمد آن استفاده کنند. احتمالاً بین یک تا دو سال آینده به نقطه مطلوب برسیم.